

Národní centrála proti organizovanému zločinu

plk. Mgr. Radek Nezbeda
náměstek ředitele

“You know, you can do this just as easily online.”

Jsme připraveni na moderní hrozby?

- ▶ Spolupráce se zahraničními poskytovateli služeb elektronických peněz je často naprosto klíčová pro úspěšné dohledávání majetku či směřování dalšího prověřování
- ▶ Vývoj je enormně rychlý a navíc celosvětově poměrně nevyvážený, kulturně geografické oblasti mají často poměrně odlišný vývoj a global market hráčů není tolik (pro nás global market hráči jsou často na jiných kontinentech irelevantní, kdo z nás by uměl používat Mobile Money payments)

**We Accept
Mobile Money
Payments**

055 993 2998
Sharon Dedo Azu

ARO – Asset recovery office

- ▶ Od roku 2007 byla členským státům Evropské unie stanovena povinnost zřídit nebo určit Úřad pro vyhledávání majetku z trestné činnosti (Asset Recovery Office, zkráceně ARO).
- ▶ V ČR je plněním úkolů Úřadu pověřena Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
- ▶ Výměna informací mezi jednotlivými ARO probíhá na zabezpečené komunikační platformě Europolu SIENA
- ▶ ARO NCOZ vyřizuje žádosti i pro jiné součásti Policie České republiky, Generální inspekci bezpečnostních sborů ČR, Celní správu ČR.

ARO – Asset recovery office

- ▶ ARO v zemích EU mají umožněn přístup do národních centrálních registrů účtů
- ▶ ARO může vyžadovat přímo od CEÚ informace na žádost zahraničního ARO, ale tytéž informace pro účely trestního řízení vedeného v ČR oprávněno vyžadovat není, což vyvolává zjevnou disproporci v možnostech získávat informace na národní a mezinárodní úrovni
- ▶ **nová tzv. „konfiskační směrnice“ předpokládá pro ARO nová oprávnění v podobě přístupu k informacím považovaným za nezbytné pro vysledování a identifikaci výnosů, nástrojů a majetku (mj. údaje od správce daně, informace o cenných papírech, hypotékách a informace o bezhotovostních převodech a zůstatcích na účtech) s povinností transpozice do listopadu 2026**
- ▶ předpokládá větší míru spolupráce ARO s EPPO

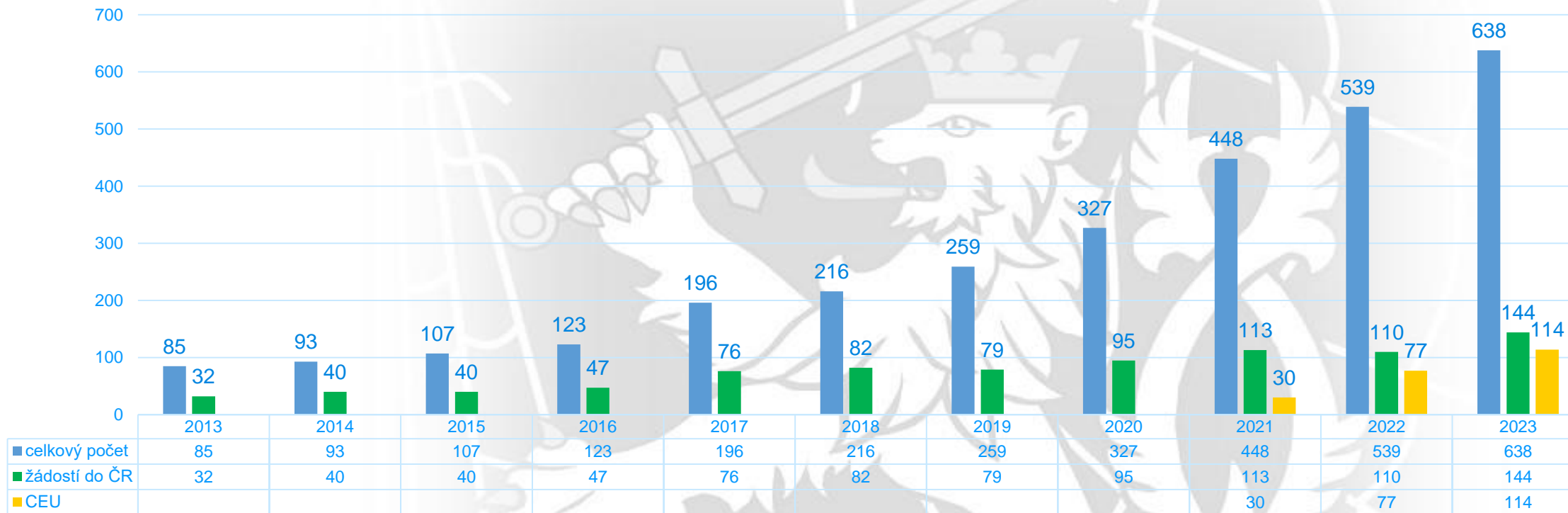
ARO – budoucnost

- ▶ předpokládá novou úpravu, která **umožní tzv. předběžné zajištění majetku pro ARO nejdéle však na dobu 7 dnů** což je do značné míry průlomová pravomoc
- ▶ dále nově upravuje konfiskaci nevysvětlitelného bohatství souvisejícího s trestnou činností - **umožní konfiskaci majetku identifikovaného v souvislosti s vyšetřováním trestného činu, pokud je vnitrostátní soud přesvědčen, že identifikovaný majetek pochází z trestné činnosti spáchané v rámci zločinného spolčení, a pokud by tato činnost mohla přímo či nepřímo vést k podstatnému hospodářskému prospěchu.**
- ▶ členské státy mají povinnost zajistit, aby úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti měly náležitě kvalifikované zaměstnance a **odpovídající finanční, technické a technologické zdroje nezbytné pro účinný výkon jejich funkcí souvisejících s prováděním této směrnice**, což je věc která se zcela a přímo dotýká financování NCOZ

ARO – statistika žádostí

Electronic money institutions

- ▶ Moderní entity poskytující bankovní služby, často na základě evropské bankovní licence
- ▶ V roce 2024 působí takových společností v Evropě cca 600
- ▶ Nejčastěji mají sídlo v zemích jako je Litva, Irsko nebo Spojené království
- ▶ Kromě legitimních důvodů jsou tyto společnosti často zneužívány k:
 - ❖ Získání peněz obětí trestné činnosti a jejich následné zaslání za hranice
 - ❖ Leaglizování finančních prostředků cestou bílých koní (money mules)
 - ❖ Zakrývání toků finančních prostředků prostřednictvím obchodníků s kryptoměnami a za užití tzv. krypto mixérů

Minulost a současnost

- ▶ Od roku 2020 prudký nárůst žádostí směrem k těmto institucím a směrem ke krypto směnárnám.
- ▶ Typická žádost se vztahuje k online podvodům (typicky phishing, online tržště, CEO/BEC podvody, investiční podvody s kryptem, romance scam)
- ▶ Schopnost OČTŘ identifikovat **koncového** příjemce podvodné platby je klíčovým faktorem k úspěšnému vyšetřování trestní věci
- ▶ Forma dotazů cestou úřadů ARO, s velkými hráči na trhu napřímo
- ▶ Přímou spolupráci nelze vynucovat, avšak pokud funguje, je vysoce efektivní
- ▶ Nevýhodou je, že ne vždy a ve všech zemích je tato cesta právně konformní

Spolupráce s EMI a kryptosměnárny

- ▶ Mnozí poskytovatelé mají vyhrazený komunikační kanál pro OČTŘ
- ▶ Poskytují informace v rozsahu KYC principu, tj. Jméno, příjmení, datum narození, email, telefon, selfie fotografie, fotografie osobních dokladů, transakční historie, IP adresy přístupů, obecně všechna data ohledně přístupu k účtu.
- ▶ Ačkoliv někteří odpovídají v řádu hodin, existuje množina poskytovatelů, kteří bohužel nijak nereagují
- ▶ Obdobně funguje spolupráce s kryptosměnárny, kdy s mnohými I díky Europolu je spolupráce výborná
- ▶ Sami často mají vlastní tým detektivů a používají stejné trasovací nástroje.
- ▶ Na národních OČTŘ pak leží nelehký úkol najít finanční zdroje k jejich zakoupení.

Spolupráce s technologickými společnostmi

- ▶ Ukázkou dobré spolupráce mezi vývojáři SW nástrojů, OČTŘ a směnárny je pak nedávný případ NCOZ Hagrid, kdy pachtel (občan ČR) provozoval na Darknetu několik portálů nabízejících dětskou pornografii za různé kryptoměny (BTC/ETH/LTC/DOGE) v částce 50-200\$.
- ▶ Detektivům NCOZ se podařilo za pomoci SW nástroje identifikovat další BTC adresy, které patřily do jedné BTC peněženky a na základě toho následně zjistit další množství Darknet stránek a identifikovat více než 1000 příchozích transakcí (tj. počet uživatelů, kteří chtěli dětskou pornografii zakoupit)
- ▶ Spoluprací s Coinmate.io a BitcoMAT jsme pak byli schopni identifikovat pachatele

Obcházení sankcí a výzvy pro PČR

- ▶ Sankcionované subjekty běžně skrývají své koncové vlastníky (beneficienty) za účelově vytvořenou strukturou nastrčených zahraničních firem (offshore, firmy z EU i ze zemí bývalého SSSR), kmenových listů, rodinných příslušníků, manažerů („bílých koní“) bez formálních snadno dohledatelných vazeb k sankcionovaným subjektům.
- ▶ **Obcházení sankcí – modus operandi detekovaný NCOZ**
 - ▶ **Reexport** - skrytý reexport přes třetí země do RF. V některých případech organizováno přímo zpravodajskými službami (obchodní případy bez zjevné ekonomické motivace). V některých podnicích v ČR přetrvávají skryté majetkové podíly sankcionovaných osob.
 - ▶ **Formální převody majetku** – na příbuzné, loajální manažery jednající dle instrukcí „původního“ majitele, tzv. bílé koně aj.
 - ▶ **Legalizační řetězce** – často v rámci jiné (např. daňové, korupční) trestné činnosti dochází k porušování sankcí při fiktivních obchodech se zbožím, na které se vztahují sankce (zboží dvojího určení apod.).
 - ▶ **Vytváření skrytých závazků** – např. prostřednictvím účelově vyvolaných insolvenčních řízení.

Obcházení sankcí a výzvy pro PČR

- ▶ **Absence kvalitních datových podkladů a specifických analytických nástrojů pro identifikaci vrstvených vlastnických struktur výrazně limituje práci NCOZ.**
 - ▶ Prokazování trestného činu porušování mezinárodních sankcí (§ 410 TZ) vyžaduje prokázání úmyslného a opakovaného porušování sankcí při nakládání s majetkem, případně i jednorázové porušení sankcí ve velkém rozsahu.
 - ▶ NCOZ (PČR) čelí výraznému nárůstu agendy v oblasti analytických a operativních činností pro vyhledávání zastřených vlastnických a ovládajících vztahů, ve kterých jsou využívány zahraniční společnosti pro obcházení sankcí.
 - ▶ PČR nyní nedisponuje žádným přístupem ke komerční databázi obsahující relevantní data z desítek zahraničních obchodních rejstříků, přičemž naši partneři v ČR i zahraničí tyto přístupy běžně mají – GFR, FAÚ, FBI, NCA...).
 - ▶ Pro plné využití stávajících analytických nástrojů PČR (Tovek) nám chybí datová základna v podobě dat ze zahraničních obchodních rejstříků.
 - ▶ Rizika falešně negativních výsledků vyhledávání spoléhajícího výhradně na tzv. OSINT.
 - ▶ Dohledávání informací v otevřených zdrojích na internetu je časově náročné a vyžaduje expertní znalosti a opakovaná průběžná školení většího počtu analytiků.

Jak zvýšit efektivitu pracovní činnosti PČR v oblasti odhalování, návrhů na sankční seznam a trestního stíhání porušování sankcí?

- ▶ Efektivní reakcí je nákup osvědčených analytických produktů, které agregují data z obchodních rejstříků desítek států a umožňují vyhledávání skrytých vazeb mezi sankcionovanými subjekty a zájmovými osobami z ČR.
- ▶ K etablovaným produktům, které aktuálně testujeme patří například:
 - ▶ **ORBIS** (Moody's corp.) – data o cca 500 milionů společností z 217 zemí a teritorií; vlastní analytické moduly pro vyhledávání a vizualizaci vlastnických struktur a skrytých vazeb. Umožňuje vyhledání skrytého vlastnického podílu od 100% až po 0,1% (i minoritní skrytý podíl může být významný pro detekci obcházení sankcí) .
 - ▶ **KHARON** (US OFAC) – specializovaný analytický nástroj na vyhledávání vazeb k sankcionovaným subjektům vyvinutý pro potřeby vymáhání sankcí ze strany ministerstva financí USA.
 - ▶ **STRIDER** (Strider tech. Inc.) – specializovaný analytický nástroj vyhledávající kriminální a zpravodajská rizika včetně vazeb k sankcionovaným subjektům či státním aktérům.

Spolupráce institucí v rámci meziresortních skupin k sankcím (MKS)

- ▶ V rámci jednání pracovních podskupin MKS probíhají jednání zúčastněných institucí za účelem koordinace společného postupu ve vztahu k sankcím – snaha zvýšit efektivitu a rychlost detekce porušování sankcí a vymáhání jejich dodržování
 - ▶ včetně zařazení na český a EU seznam sankcionovaných subjektů a ze strany PČR případný trestněprávní postih dle § 410 TZ.
 - ▶ formování strategie národní sankční politiky.
- ▶ Cca 15 organizací z různých resortů je za koordinace MF ČR a FAÚ zastupováno při jednáních s potenciálními dodavateli „Státní pokladnou centrum sdílených služeb“, probíhá rozsáhlý průzkum trhu spojený s testováním nabízených produktů.

Spolupráce institucí v rámci meziresortních skupin k sankcím (MKS)

- ▶ SPCSS připravuje společný multilicenční nákup datových a analytických produktů prostřednictvím VZ, což umožní:
 - ▶ výrazně nižší výslednou jednotkovou cenu za nákup poptávaných produktů
 - ▶ snížení pracovní zátěže i administrativních nákladů,
 - ▶ reálné urychlení celého procesu,
 - ▶ využití existující HW infrastruktury pro jednotné nastavení zabezpečených a částečně anonymizovaných přístupů k datům i analytickým nástrojům ze strany zapojených institucí.
- ▶ Jedná se o příklad nesamozřejmé spolupráce mezi různými institucemi v oblasti sankčních problematik, která je funkční a nese již první pozitivní výsledky (např. zařazení na ČR sankční seznam, společné VZ na datové a analytické produkty, což přináší úspory pro celou ČR)

Děkuji za pozornost

Dotazy?

Národní centrála proti organizovanému zločinu

plk. Mgr. Radek Nezbeda